

Sana ve Onlara Bir Mektup

Şafak Altan

ÖZET

Dışarıdan içeriye bir mektup.

ANAHTAR KELİMELER

Tutuklulara mektuplar, Siyasi tutuklular, Türkiye, Gündelik hayat, Paris

New articles in this journal are licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 United States License.

This journal is published by [Pitt Open Library Publishing](https://pittopenlibrarypublishing.org/).

SANA VE ONLARA BİR MEKTUP

Bildiğim en az iki katmanı var Paris'in.

Biri sabahın 6'sında tüm mavi yakalılarla bindiğim metroda... Diğeri gece, konuştuğum dili soranlarla...

Sabahın 6'sı da gecesi de ayrı tekinsiz. Benim deneyimimi sorarsan gecesi daha güvenli, ya da gece ben daha çok güvendedim...Bir sabah bindim metroya, tek bir kişinin yanı boş. Tekinsiz görünüyor çocuk, beyaz değil, beyaz gibi değil. Biz artık burada "bizim oralardan" diyoruz, muhtemelen arap... İçimden geçenler sonsuz... Bunlar kadınlara ve kadın olmaya dair gündelik tereddütler. (En çok gündeliğini/mizi çaldıklarına bozuluyorum (Buna ne kadar bozulduğumu da ayrıca anlatmak isterim. Peyk diye bir grup var. Dinlemiş miydin? Ben sana bir şarkıyı nasıl iletebilirim? Sen dinlemeden ya da ben seninle paylaşmadan göçtü gitti İrfan.)

Bu parantez sonraya kalsın...Tereddütle yanına otuyorum. Irkçılık ve ayrımcılığa referansla, kahramanca. Tedingin değilmiş gibi yapıyorum. Sabah 6'yı 20 falan geçiyor, bir mavi yakalı olarak vagonun "yolcu" görünümüyle dolu olmasına da şaşıyorum biraz. Bir tatil var herhalde diyorum. Yazmıştın ya mektubunda yabancı olma halini. Buna dair bir cümle deyip açmaya bırakayım sonra. Yabancı olmak ve kalmak kavgayla ilgili, kavgaya edememekle ilgili aslında. Sara Ahmed salık veriyor biz göçmenlere, gülmeyin ve gülümsemeyin diye. O kadar haklı ki. Buraya sonra dönelim.

Gündeliğe dair bir felsefi parantez daha açayım. Cavarero *Platon'a Rağmen* adlı kitabında, batı metafiziğinden söz eder. Felsefe tarihine ve başlangıcına dair feminist bir okuma yaparken aslında bildiğimiz felsefe tarihinin bir metafizik olduğunu ve bunun da temelinde "ölüm korkusu" olduğunu söyler. Muhteşem bir metindir. Gündelik pratiğe gelince malum felsefe sahnesinden kovulmuştur bu bilgi türü, bilgi bile değildir hatta. Deneyimin bilgisidir ve kovanların başında Aristoteles gelir bence, Cavarero ise Platon'da bir imkânın belirliğini anlatır bize. Mitoslar üzerinden, mitoslardaki kadın hikayelerini, kadınlara dair anlatıyı yeniden okuyarak...Caliban ve Cadi'dan sonra okunursa dadından yemence. Biri Marx'ın eksikliğine, diğeri doğrudan felsefenin kendisine vurur. Felsefenin kendisi deneyimin bilgisini kovarak daha yüce bir metafiziğe yönelir böylece. Deneyim, gündelik deneyim, biz fanilerin, kadınların, eksiklerin ilgilendiği şeylerdir. Bütün felsefe tarihi bir metafiziğe dönüşür böylece. Artık Marx'a kadar, onun da eksik okumasına kadar, idealizmin pençesindeki felsefe. Erkeklik içerisinde erkekler yazdıkça da böyle, şimdi tanıklık ettiğimiz, binbir manipülasyonla hiçleştirilen bir devrim yaşıyoruz bence. Ah yüzyüze konuşsak, çayı ben koysam kardeşim, sen koysan bardaklara...

Parantezleri bitirip benim kahramanlığıma geleyim. İnmeye kadar garip bakışmalar vs neyse, ayağa kalktım durağa doğru. Oturuyordu aslında. Ben tam inerken o da indi...Sağdan diğer hatla yöneldim, o sola döndü. Kendime kızdım, şüpheme yani. Metro yönü ayrılırken arkama baktım, yine orada. Normalde gitmeyeceğim yöne doğru ilerledim, geliyor... Beni geçti, kalabalık...Geri inip kendi yönümün olduğu tarafa döndüm, sabah bu saatlerde çok tenha oluyor o yön...Merdivenleri çıktım, karşıya baktım, orada beni görür görmez geri merdivenlere yöneldi. Emindim artık. Bu yönde bu saatte neredeyse kimse yok, bir çıkış var ama. Hızla çıktım oradan, mor şalımı çantama atıp gözlüklerimi çıkararak. İşe doğru koştum sonra. Üzerine konuşmaya ya da yazmaya dair değil belki, felsefeye sorsan öyle zaten...Şimdilerde feminist etnografi diyorlar, feminist epistemolojiye içkin... Herşey ama hiç bir şey aynı zamanda. Elbette bunun mağduru değil muhatabıyım, ve yine emin ol ki yolum! Ama kendime dair, cinsime dair öyle çok kapı açılıyor ki...

Birinde sevgili Fatma da vardı, geceydi, metroda dönüyoruz. Konuştuğumuz dili sordu bir kadın (öyle atadım), oradan dünyaya açılan bir sohbet gark oldu. Fransızcam konuşmama yetmiyor hala, ama anlıyorum. Bir diyalogu sürdürebiliyorum. İkincisinde ise bir adam (atama), saat 12 civarı, hangi dil bu dedi. Yine böyle sıcak bir sohbet. Metrodan eve gidene kadar da adı menekşe...

En az iki katmanı var diyordum ya, bir de bisikletli hallerim var. Bir sabah 6 buçukta, mis gibi giydim Neemanın ördüğü beremi, termal atletimi, koyuldum yola. Bizim caddenin sonunda Val de Mame nehrine ulaşıyorum. Köprüden sadece yayalar ve bisikletliler geçiyor. Sabah karanlığında, nasıl bir sis var. Köprü'nün üstünde durdum, bir yük gemisi geçiyor. Yavaş yavaş, müthiş bir sessizlikte, çiğ yağıyor, karanlık, kimse yok...Kulaklığımda ne çalıyor bilsen, "Karanlık yollardan geçtik" diyor Ahmet Kaya. Gurbette sabah sabah Ahmet Kaya dinlenir, etkisi başkadır, o bizi biz onu tutatır, o bize biz ona tutunuruz elbet. Az zaman önce denk gelmiştim, Gülten Kaya diyor, garibim "bıktım Parisin yağmurdan" dermiş. Kaç yağmur gördü ki? Paris'e ne zaman yağmur yağsa, Pere La Chaise'e koymuşuz diyorum Ahmet Kaya'yı, yağmurdan bıkmış o da diyorum iki gözümün çiçeği. Mezarımız var burda ya, yuva da olur diyorum, gayrisi ölüm, ölsek ne gam diyorum...

Bu bisikletli hallerde bir de Vincennes omanını ekleyeyim. Artık çoğunlukla bisikletle gidiyorum işe ve Paris'e, çoğunlukla omanın içine dalıyorum, sesimi sana ulaştırarak kadar yükseltiyorum bazen. Ne kadar ıssız gitsen o kadar yakınmış gibi, sesimi zaten duyuyorsun biliyorum, daha yüksek sesle...

Gelelim menekşeye, yani "adı menekşe"ye, feminist epistemoloji falan, hepsi ilgili aslında. Şarkı şöyle başlıyor

Bu şehrin meydanlarında Garında
Rihtimında Sensizlik bir türlü Yakamı bırakmıyor
Bütün duraklarda, kahvelerde Büyük, küçük yalanların
Dönüp dönüp vuruyor
Ansızın beni vuruyor yerden yere
Yok ettim salıncığın billur aynaları
Şimdi uzun uykuların tam zamanıdır
Bir yorgan misali örtündüm yalnızlığı
Bu yıl da aşk buraya hiç uğramadı

Buraya kadar bir Sezen Aksu şarkısı gibi gidiyor şarkı. Bir çoğumuzun gündeliğine tekabül eder tabi de, ben sana bunun melodisini nasıl anlatayım? Güzel duyar, güzel dinlersin sen, ondan hep dürtüyordum seni, ne dinliyorsun bana da yolla diye... Gündeliğine taliptim hep, şimdi bir alçaklık tarafından çalınan. Hırsızlığı ve gaspı huy edinmişler bilmezler ki aşkı...Bazen bunun bir aşk olduğunu düşünüyorum, kendileriyle birlikte bizi de sevdalandırlara bakıyorum, bir büyük hikayenin parçası olanlara, o hikaye ve onun aşkıyla... "bir orman olarak ona sığınılacaktır"

Bir başka düşün noktasındayız, edebiyatta veya diğer sanatlarda düşün noktasının adını söylemezler elbet ama bu bir mektup en nihayetinde. Bir tutsağa yazılan bir mektup. Çok da merak ediyorum, okuyanı bol biliyorum, okunup okunmadığına bakamıyım bile var.

Anlayanı/öğreneni/duyumsayanı var mıdır?

Şarkının kalanı düşün noktamız aslında, Meral Okay yazmış, Sezen söylüyor, diyor ki:

Silinsin izim, hiçliğim sokakta kalsın
Gölgemi yakın, bu dünya beni yok sayсын
Emanet ettim bıraktığın her şeyi
Dedim, Siz susuz bırakmayın menekşeyi

Cavarero batı metafiziği olarak gördüğü felsefenin temelinde ölüm korkusu olduğunu söylüyor. Oysa diyor, yaşam ve doğumdur, kadından gelen bu yaşam ve doğum bir bilinmezlik olarak kaldıkça ölüm korkusu üzerine bina etmiş erkekler felsefeyi, daha doğrusu erkeklik felsefeyi, erkekliğin felsefesini.

Epistemolojiden devam edelim, İz bırakmak istiyor, ölüm korkusu, yok ve hiç olma korkusu...

Tüm içtenliğimle dinliyor, sabahında ve gecesinde Paris'in bağırarak söylüyorum. Bir kent müzesinde gördüğüm muhteşem bir şekilde yanan Paris'e. Yine yanacak diyorum, yanmaya mahkumdur. Tüm bedenim ve deneyimimle, silinsin izim,hiçliğim sokakta kalsın...

Aydıns'ı hatırlıyorum böyle düşündükçe bazen de...

Sana ve Onlara Bir Mektup

İzi silinemeyecek bir aşka tutulanlara diyorum ama hep, her yudumum onlara, menekşe susuz kalmayacak, menekşeyi susuz bırakmayanlara....

28 Kasım 2024

Paris

Şafak Altan

Feminist Asylum Editörler Kolektifi